

Poštnina plačana v gotovini.

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 84.—, polletno Din 41.—, mesečno Din 7.—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica štev. 23, telefon štev. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun štev. 15.420.

Leto III.

Ljubljana, dne 3. januarja 1931.

Štev. 1.

OPOZORILO NAROČNIKOM.

Zadnji številki so bile nekaterim izvodom pomotoma priložene položnice neke druge tvrdke v Mariboru.

Preglejte zato položnice, predno se jih poslužite za nakazilo! Prave imajo napis naše uprave in številko 15.420.

Ako ste se za plačilo že poslužili napačne položnice, n a s t a k o j o b v e s t i t e ter priložite potrdilo, da mi za-devo uredimo.

One naročnike pa, ki so prejeli napačne položnice, a naročnine še niso plačali oziroma obnovili, prosimo, n a j z n a k a z i l o m n e o d l a š a j o ter naj se za plačilo poslužijo ene izmed prej priloženih položnic, ali pa naj zahtevajo na pošti bianco - položnico, na katero naj zapišejo naš naslov: »Mali Trgovec«, uprava strokovnega tednika,

Ljubljana, in jo opremijo s številko 15.420 ter nam naročnino nakažejo.

Naročnikom smo sicer poslali še posebno obvestilo s prilogo pravih položnic; vendar naj služi to opozorilo onim, ki morebiti posebnega obvestila niso prejeli, ali pa so ga prezrli.

Prosimo ponovno, ne odlašajte, ker s tem napravljate nepotrebne sitnosti sebi in nam!

Uprava.

ZADNJA IN SEDANJA ŠTEVILKA STA SE NEKOLIKO ZAKASNILI. ZADNJA VSLED BOŽIČNIH PRAZNIKOV, SEDANJA PA DELOMA ZARADI NOVOLETNEGA PRAZNOVANJA, DELOMA PA VSLED NENADNE TEHNIČNE ZAPREKE.

ODSLEJ BO LIST IZHAJAL ZOPET REDNO.

Trgovska propaganda.

V krogih male in srednje trgovine ali takozvane nadrobne prodaje prevladuje še danes naziranje, da je moderna propaganda potom tiska in drugih načinov potrebna le za veleprodajo in veleprodukcijo. To naziranje pa je napačno. Da je ravno nadrobna prodaja potrebna smotrene reklame, nam dokazujejo nešteti primeri obstoječih velikih trgovskih tvrdk, ki se pečajo izključno le z nadrobno prodajo, in se imajo svojemu uspehu zahvaliti edino smotreni in velikopotezni reklami. Značaj takih trgovskih podjetij v svojem bistvu ni prav

nič drugega kot modernizirana malo-prodaja ter se od druge male in srednje trgovine loči samo v tem, da prodaja svoje blago veliko večjemu številu odjemalcev, vsled česar je promet takih podjetij mnogokrat veliko večji nego promet onih trgovskih tvrdk, ki nosijo lepše zveneče ime: veletrgovina ali veleindustrija.

Ako zasledujemo nastanek in razvoj teh velikih »maloprodajaln«, nam kaže skoraj sleherni primer v početku prav majhno trgovnico in branjarijo, in mnogi današnjih ameriških trgovinskih mo-

gočnikov so pričeli svojo karijero kot krošnjariji in jim je njih trgovski duh, predvsem pa njihova naprednost omogočila kasneje ustanovitev manjše trgovinice, često v kakem zakotnem kraju. Njih želja po napredku pa se ni omejila samo na dosežene uspehe; vedno več, vedno navzgor, je bila njihova parola, ki je ustvarila celo armado »self-mademenov« ne samo v Ameriki, marveč v vseh delih sveta in tudi pri nas.

Priznati moramo, da je med našimi trgovci tega stremjenja navzgor vse premalo. Kdor se zadovoljuje s svojim sedanjim položajem, ne pozna tega stremjenja; domneva, da je dosegel svoj cilj ga zadovoljuje, njegovo življensko delo je končano in nima od bodočnosti pričakovati ničesar več, razen izrednih slučajev, ki utegnejo njegov položaj nepričakovano izboljšati ali pa tudi poslabšati in celo uničiti.

Izvor te bolezn, na kateri bolega velika večina naše trgovine, je v zmotnem naziranju, da je edini smoter trgovine: velik dobiček ter da se dá ta smoter doseči z visoko razliko med nakupno in prodajno ceno. Res pa je ravno nasprotno: uspeh — in s tem tudi dobiček — trgovca je odvisen od množine prodanega blaga, tedaj od blagovnega prometa, ki je vedno tem večji, čim cenejša ga prodaja.

Kako dosežem večji promet? Kaj poročajo konkurenti, če znižam ceno?

Večji promet dosežete s pridobivanjem novih odjemalcev, ker dosedanj gotovo ne morejo več potrošiti. Nove odjemalce pa pridobite s smotreno propagando.

In kaj je zopet smotrena propaganda?

Prostor v listu je veliko preozek, ker bi že do danes spisane knjige in razprave o smotreni propagandi zavzele cel vlak tiskanega papirja. Načinov trgovske propagande je nebroj, a vsak izmed teh za vsako vrsto trgovine gotovo ni prikladen, mnogokrat celo smeten in izzove ravno nasprotni učinek. Celo najbolj uobičajeni načini sodobne trgovske propagande potom časopisnih oglasov in plakatiranja ter korespondence se vidijo za naše razmere mnogokrat nesmotreni za maloprodajo.

Deloma je to tudi res. Trgovec v zakotni gorski vasi gotovo ne bo imel uspeha, če skuša širiti krog odjemalcev potom časopisnih inseratov ali potom plakatiranja, zlasti ne, če prodaja blago vsakdanje potrošnje in ima najbrže že v svoji neposredni bližini konkurenco.

Edino umestna, res uspešna in smotrena propaganda za maloprodajalca, ki je navezan samo na konsum svoje bližnje okolice, se vidi na prvi pogled najtežja, ker je takorekoč izključena od sodobne najobičajnejše propagande...

Če ste spoznali, da v svojem okolišu ne morete več dvigniti prometa, ker ste pridobili vse odjemalce, ki za vas prihajajo v poštev, (kar pa je zelo redko, skoraj neverjetno in vam že površen pregled lastne okolice pokaže, da imate tudi na tem polju še mnogo neobdelane ali zanemarjene ledine) skušajte napredovati potom ustanovitve podružnice v drugem kraju, če vam razmere to dopuščajo, ali pa razširite svoj promet potom reorganizacije obstoječe trgovine s tem, da uvajate vedno več predmetov ter končno oskrbujete svojo okolico s prav vsemi potrebščinami: od zobotrebcev, zavez za čevlje, preko vseh življenjskih potrebščin, vstevši obuvale, obleko, posodo itd. do modernih strojev, ki jih rabijo obrtniki in poljedelci, in do športnih in prometnih predmetov, z eno besedo: do vsega, kar se v vaši okolici utegne prodati. Tudi s tem dosežete cilj, ki pa nikdar ne sme biti: počitek, temveč le pridobitev sredstev za daljnje napredovanje.

Zopet nasvet za uvajanje novih predmetov! A propaganda?

Na pičlo odmerjenem prostoru vam zamoremo dati le glavne smernice, ki jih bomo v kasnejših številkah podrobneje razložili, v kolikor tega že nismo storili dosedaj.

Ako za vas ne pride v poštev časopisna reklama, (Tudi ta je v večini slučajev nesmotrena in napačna!) je morda navzlic temu primerno, da se od časa do časa, od prilike do prilike poslužite plakatiranja.

Glavna propaganda za vašo trgovino pa bo opravljena, če se ravnate po sledečih principih:

1. Solidno blago.
2. Solidne cene.
3. Vsem zahtevam kupcev odgovarjajoča zaloga.
4. Snažnost in čistost ter okusnost, s katero naj bo prepojeno vse v trgovini, od zavijalnega papirja in motvoza, preko vsakovrstnega blaga, do opreme v trgovini, izložbe in zunanje opreme ter do nohtov in žepnega robca tvojega prodajalca (in seveda tudi tvojega lastnega).
5. Prijaznost, uslužnost, obzirnost in pozornost nasproti odjemalcem.

6. Prijaznost, uslužnost, obzirnost in pozornost nasproti odjemalcem.

7.—10. Isto, kar 5. in 6.

Ti osnovni principi propagande za vsako trgovino so najpotrebnejša propaganda vsake trgovine, še posebej in takorekoč edina propaganda pa so za one trgovine na deželi, za katere druga propaganda nima pomena.

O vsaki točki so napisane debele razprave ter jim v prihodnjih številkah vsaj v glavnih potezih posvetimo toliko pozornosti, kolikor nam bo to dopuščal prostor.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Poleg vodstva blagovno-prometne statistike je priporočljivo tudi vodstvo statistike o režijskih stroških, razdeljeno vsaj po nekaterih glavnih oddelkih, n. pr.: plače, lokal, davki itd., dočim manj pomembne stroške vodimo skupno v stolpcu »ostali stroški«. Ker pri črtanju stolpcev za vodstvo statistike režijskih stroškov odpade prostor za množino, ker se zabeležujejo samo zneski, lahko vodimo večje število ločenih oddelkov tega računa.

Primerjava režijskih stroškov s prejšnjimi meseci oziroma z leti daje trgovcu pojasnila, zakaj se niža dobiček ter mu kaže, kje mora prirediti s štednjo, da doseže večji uspeh.

Še važnejša in za trgovca neizogibno potrebna je statistika **bilančnih podatkov**, ki jih tudi razdelimo na dva dela: 1.) v statistiko o prometu in 2.) v statistiko o uspehu.

Statistiko o prometu in o uspehu vodimo v običajni, manjši knjižici z dvema denarnima stolpcema; lahko pa tudi na posameznih listih journala, seveda ločeno za promet in zopet ločeno za uspeh.

Podatke za vodstvo statistike o prometu nam nudi vsakoletni račun denarnega prometa.

Ako vodimo statistiko v posebni knjižici z dvema denarnima stolpcema, odločimo za vsak posamezni račun po en list ali po nekaj zaporedno si sledečih

listov ter napišemo nad glavo naslov dotičnega računa, n. pr.: račun blagajne, račun dobaviteljev itd.

V tekstno vrsto si zabeležimo koncem vsakega leta besedilo: »prometni podatki iz poslovnega leta 1930«, v sledečo pridejo podatki za leto 1931 itd.

Prvi denarni stolpec opremimo z označbo: debet (prejemki), drugega pa z vpisom: kredit (izdatki).

Pri računu blagajne moramo najprej zabeležiti med prejemke otvoritveni saldo blagajne. (V našem slučaju: 1. jan. 1930 — Din 2500.) Koncem poslovnega leta pa vpišemo v sledečo vrsto kot prometni podatek v prvi stolpec skupno vsoto prejemkov iz računa denarnega prometa po odbitku gornjega salda, kar znaša v našem slučaju Din 6,115.300, v drugi stolpec pa skupno vsoto izdatkov po odbitku zaključnega salda blagajne. (V našem slučaju Din 6,117.800 — 29.300 = 6,088.500 Din.)

Vpise prometnih podatkov za sledeča leta pa izvršujemo tako, da knjižimo vsakokrat kot prometni podatek za dotično leto skupno vsoto prejemkov po odbitku začetnega ter vsoto letnih izdatkov, po odbitku zaključnega blagajniškega salda.

Na enak način vpisujemo iz denarnega prometa tudi podatke za druge račune, ki jih prav tako otvorimo z vpisom salda iz otvoritvene bilance na debetni ali na kreditni strani. Prometne

podatke same za odpadajoče leto pa vpišemo tako, kot jih izkazuje letni račun denarnega prometa. Tako otvorimo n. pr. pri statistiki dobaviteljev z vpisom salda iz otvoritvene bilance v kreditnem stolpcu Din 220.000 ter v sledeči vrsti vpišemo prometne podatke za leto 1930, ki izkazujejo Din 1,740.000 v debetnem in Din 1,735.000 v kreditnem stolpcu.

Vpisi po vseh drugih računih so enaki kot opisani.

Te podatke imamo sicer zbrane tudi v glavni knjigi, vendar so tam vpisi manj pregledni ter moramo poleg tega vedno odštevati še začetni in zaključni saldo, da dobimo zaželeno prometno postavko. V daljši dobi zavzemajo vpisi v glavni knjigi pri posameznih računih po več strani, celo po večkratne prenoše, kar napravi račun sam še težje pregleden. V statistiki sami pa imamo te podatke na eni sami strani zbrane za večje število let ter nam je primerjava prometa med posameznimi leti močno olajšana in pregled toliko hitrejši.

Prometna statistika, ki naj bi jo pri vseh večjih obratih vodil šef sam osebno, ima poleg tega še to dobro stran, da služi kot kontrolni pomoček za vsakoletno bilanco. Če namreč seštejemo vse kreditne in debetne vsote na posameznem računu, dobimo vedno točno stanje, kakršnega bi morala izkazovati bilanca zadnjega leta.

K prometni statistiki moramo k podatkom, ki jih izvlečemo vsako leto iz računa denarnega prometa, pripisati še one postavke iz računa zgube in dobička, ki v računu denarnega prometa niso zapopadeni, a izpreminjajo stanje posameznih premoženjskih postavk.

Izguba posameznih računov znači za nas izdatek (kredit odgovarjajočega računa), vsled česar vpisujemo v statistiko one zneske, ki predstavljajo izgubo v računu zgube in dobička pod izdatke (kredit) prometne statistike; dobiček pa knjižimo nasprotno pod prejemke (debet) prometne statistike. Izjemo tvori samo izkazani čisti dobiček, ki je vsled izenačenja vsot v računu zgube in dobička knjižen v nasprotnem

stolpcu ter znači seveda čisti dobiček prejemek v prometni statistiki, izguba pa je nasprotno izdatek.

V našem slučaju imamo k podatkom v prometni statistiki, izvlečenim iz računa denarnega prometa, dodati še sledeče postavke, da bo statistika popolna:

1. Pri računu dolžnikov imamo knjižiti odpis izgubljenih terjatev Din 5.000 (= izdatek) in znižanje stanja dubioznih dolžnikov iz leta 1929 v znesku Din 3.000 (= prejemek).

2. Ker v prometni statistiki pri trgovskih podjetjih navadno ne vodimo ločene statistike za obresti, dasiravno je priporočljivo odpreti tudi poseben oddelek za obresti, še posebej pa radi pravilnosti in soglasja pri računih upnikov, dolžnikov in denarnih zavodov, moramo k tem oddelkom v statistiki pripisati odnosno odpisati one obresti, ki jih ne izkazuje račun denarnega prometa, pač pa račun zgube in dobička.

V našem slučaju imamo iz računa zgube in dobička knjižiti v prometno statistiko sledeče slučaje:

a) K računu denarnih zavodov: kapitalizirane obresti za leto 1930 v znesku Din 42.000 kot izdatek, Din 11.000 pa kot prejemek.

b) Pri računu dobaviteljev: Din 29 tisoč kot prejemek.

c) Pri računu odjemalcev: Din 800 kot izdatek.

3. Pri blagovnem računu knjižimo v statistiko iz računa zgube in dobička vsakokrat vsoto, izkazujočo kosmati dobiček pri blagu kot prejemek (debet). V našem slučaju znesek Din 377.000.

4. Premični inventar izpopolnimo s podatkom 10 odstotnega odpisa (Din 3.600) med prejemki (debet statistike).

5. Isto pri nepremičnem inventarju (znesek Din 1.000).

6. Za režijske stroške imamo podatke že v denarnem prometu in v posebni statistiki ločeno po različnih vrstah.

7. Pri računu vrednostnih papirjev knjižimo v prometno statistiko vsakoletno kurzno izgubo pod izdatke, kurzni dobiček pa pod prejemke. Naš slučaj nam nalaga knjižbo zneska Din 3.500 kot kurzno izgubo v letu 1930 pod izdatke.

(Dalje prihodnjič.)

Eden glavnih vzrokov krize.

Nikdar ne moremo dovolj poudariti potrebe po znižanju obrestne mere za kredite. Nizka obrestna mera je bila in ostane predpogoj za razvoj in napredek gospodarskega življenja.

Ne odrekamo našim denarnim zavodom, posebno zadrugam volje, da vršijo svojo nalogo po čimbolj kulantnih in solidnih načelih. Vendar pa kaže dosednji potek o zniževanju obrestne mere, da naše banke za potrebe najvažnejših gospodarskih panog nimajo tistega razumevanja, ki bi ga morale imeti, da bi se jim zamogla priznati resna volja za sodelovanje pri reševanju naše gospodarske krize. Nasprotno, bančna praksa pri kreditnih poslih, visoka napetost med obrestno mero za vloge in dolgoročne kredite vzbuja celo videz, kakor bi bile banke zainteresirane baš v nasprotni smeri. Celo pri nas v Sloveniji, kjer je ta napetost najnižja, so meje tako močno preokračene, da smemo previsoko obrestno mero smatrati za glavni vzrok zastoja v gospodarskem življenju.

Relativno nizka diskontna mera naše Narodne banke je privatna bančna podjetja sicer prisilila, da so znižala svojo lastno diskontno mero na 9 do 11% za kratkoročne kredite. Napetost med državnim in privatnim diskontom pa daje navzlic temu znižanju ob malenkostnem delu in še manjšem riziku možnost zaslužka 3 do 5%.

Ta ugodnost pa se nanaša samo na kratkoročne kredite, katerih se večina naših solidnih podjetij poslužuje v redkejših primerih. Za razvoj industrije, obstoj trgovine in ozdravljenje drugih gospodarskih panog so potrebni dolgoročni krediti, ker je uspeh odvisen od trajnih investicij za racionalizacijo gospodarstva. Dolgoročni krediti pa so še vedno veliko predragi, da bi se jih zamogla solidna gospodarska podjetja s pridom posluževati. Radi pomanjkanja kredita po solidni obrestni meri je večina naših važnih gospodarskih institucij obsojena na počivanje, ali pa vsaj pri-

zadeta v svojem stremljenju po napredku.

Ako primerjamo naše denarno tržišče z najvažnejšimi državami celega sveta, pridemo do zaključka, da so naše kreditne razmere naravnost nenormalne, da niso v nikakem skladu s položajem na svetovnem denarnem trgu. Poleg tega pa sedanjega stanja pri nas ne opravičujejo kake posebne gospodarske prilike, ki bi morebiti zahtevale, da se vzdržuje tako visoka obrestna mera, marveč so nasprotno v ostrem nesoglasju z interesi narodnega gospodarstva.

Tudi slučaj gradbe proge Kočevje—Sušak je dokaz, da naši denarni zavodi res nimajo dovolj razumevanja za splošne gospodarske potrebe.

Predvojna napetost med obrestno mero za vloge in kredite je znašala 1 do 2½%, a so navzlic temu vsi denarni zavodi dobro uspevali. Današnja napetost pa znaša v neredkih slučajih celo po 10 in več odstotkov.

Proti kartelom je vstal odpor po celem svetu. Tudi kartel denarnih zavodov spada v isto vrsto. Na noben način pa bi ne smeli biti v njem zastopani vsaj oni denarni zavodi, ki temeljijo na združni podlagi in niso ustanovljeni radi dobičkarstva, temveč zato, da narodu pomagajo baš z oskrbovanjem cenениh kreditov.

Znižajte obrestno mero kreditom, in polovica našega gospodarstva bo ozdravljena!

Lahko se prodajajo

z dobrim zaslužkom

MAGGI-jevi

izdelki

Delo Zbornice TOI v minulem letu.

Dne 30. t. m. se je vršila v zbornični dvorani plenarna seja zbornice TOI, obenem tudi proračunska seja za leto 1931.

Predsednik g. Ivan Jelačin je v izčrpnem, stvarnem govoru poročal o delu zbornice v zadnjem četrtletju, ki je obenem tudi

slika gospodarskega položaja v Dravski banovini.

Doba padanja cen še vedno ni končana, zato treba, da se vse gospodarske panoge vživijo v ta položaj in se skušajo prilagoditi sedanjim razmeram.

Naša lesna trgovina preživlja posebno težko krizo, s katero je prizadeto gospodarsko življenje v zborničnem okolišu tem hujše, ker predstavlja lesna trgovina eno glavnih gospodarskih panog. Ta kriza se najjasneje izraža v zastanku lesnega izvoza.

Zbornica je, razumevajoč težki položaj lesne trgovine, storila vse, kar je bilo v njeni moči, da se doseže vsaj delno izboljšanje. Med drugim je zahtevala znižanje cenovnika za zavarovanje valute pri izvozu lesa. Pri železniških tarifah je posvečala posebno pozornost lesni trgovini ter zahtevala znižanje prevoznih tarif, kakor tudi uvrstitev večjega števila naših nakladalnih postaj v izjemne tarife. Proti uvedbi banovinske takse na sečnjo gozdov je zavzela Zbornica odločno stališče in dosegla vsaj toliko, da je bila ta taksa oproščena industriji za sečnjo lastnih gozdov.

V davčnem oziru je zaprosila finančno upravo, naj ne obdavčuje s pridobnino tudi vrednost onega lesa, ki se predela na domačih žagah, kakor se je to ponekod prakticiralo, marveč naj vzame za podlago samo razliko na povečani vrednosti od okroglega lesa na izdelani les.

Zbornici je uspelo dalje, da je dosegla zvišanje uvozne carine na les in drva, ker so se zlasti v Vojvodini doslej uvažale večje množine drv za kurjavo iz Romunije.

Premogovna industrija je prav tako v težkem položaju, ker je konsum premoga iz slovenskih revirjev tekom prvih 11 mesecev lani padel od 604 tisoč na 489 tisoč ton, tedaj za 115 tisoč ton ali za 16 odstotkov. Prav tako nazadovanje v porabi premoga kažejo domači industrijski obrati. V zvezi s tem je seveda tudi narastlo število brezposelnih; saj je bilo samo v premogovnikih reduciranih 2100 delavcev.

Pritisek inozemskega blaga na naša tržišča kaže potrebo po racionalizaciji našega gospodarstva. Da niso carinske tarife v skladu z našimi potrebami, dokazuje dejstvo, da narašča med drugim tudi uvoz krompirja v našo državo in je njegova vrednost v letu 1929 dosegla visoko vsoto nad 35 milijonov Din. Prav tako se opaža naraščanje uvoza povrtnin. Značilno je, da uvažamo iz inozemstva celo mast, in je uvoz masti leta 1929 katastrofalno narasel na vsoto 23-5 milijona Din. Zbornici je deloma uspelo doseči zvišanje uvoznih carin na te proizvode ter vsaj za silo zavreti naraščanje uvoza kmetijskih pridelkov, ki jih imamo doma na presežek.

V davčnem oziru je zbornica posebno pa njen predsednik g. Jelačin osebno, skušala na merodajnih mestih doseči razmeram odgovarjajoče popuste, ker kaže primerjava plačanih davščin v zadnjih letih nenormalno razmerje, s katerim se vedno bolj obremenjuje trgovina, obrt in industrija v naši banovini, kar dokazuje zlasti naslednja primerjava plačanih davščin v letu 1928 in 1929 v milijonih dinarjev.

	1928	1929
zemljiški davek	37.1	38.8
hišni davek	17.8	16.5
pridobnina	4.6	36.3
družbeni davek	26.6	13.9
dohodnina	13.1	—
davek na posl. promet	35.7	47.2

Občutno se je povečalo tudi breme samoupravnih davščin, ki je leta 1929 naraslo od 35.5 na 45.9 milijona dinarjev.

Zbornica razumeva stremljenje samoupravnih oblasti, da skušajo zamujeno in opuščeno delo svojih predhodnikov čimpreje popraviti, vendar je treba pri tem upoštevati današnje žalostne gospodarske razmere.

Davčna reforma je prizadela pridobitnim slojem hud udarec.

V bodočem letu čakajo zbornico velike in težke naloge, ker stojimo pred uvedbo **enotnega obrtnega reda** za celo državo, dalje pred novim **zakonom o socialnem zavarovanju**, pred **reformo železniških tarif** in pred uvedbo novega **zadružnega zakona**, ki je za naše gospodarstvo tem važnejši, ker se ima marsikateri svoji pridobitvi zahvaliti razvitemu zadružništvu. Vendar pa mora tudi ta zakon upoštevati potrebe in težnje davkoplačevalcev ter ne sme škodovati njihovim interesom, ker bi s tem zmanjšal njih plačilno zmožnost na škodo državnim financam in na nič manjšo škodo splošnega gospodarskega blagostanja.

Po pozdravnih brzojavkah kralju, ministrskemu predsedniku in trgovinskemu ministru je prešla zbornica k

odobritvi proračuna

za leto 1931.

Zbornica je upoštevala načelo štednje ter je letošnji **proračun skróčila** za **1,021.000 Din.** Lanski proračun je

znašal 4,951.000 Din, letošnji pa le 3,930.000 Din.

Pri lastnem pokritju brez zbornične doklade v znesku 1,072.000 je pokriti primanjkljaj v znesku 2,858.000. V pokritje se predlaga pobiranje samo 10% ne doklade, ki se je tako ponovno znižala od lanskoletnih 13%. Ob 10% ni dokladi je pričakovati dohodkov 3,226.000 tako, da ostane blagajniška rezerva v znesku 386.000. Doklado je enakomerno pobirati od osnovne pridobnine in družbenega davka ter znaša ta davčna podlaga okroglo 32,000.000 Din. Za trgovske in obrtne nadaljevalne šole je predviden znesek 200.000, za trgovske namene 100.000, za tujski promet 10 tisoč Din, za pospeševanje obrta 250.000, za industrijo in njene namene 100.000, za srednjo tehniško šolo 11.000 Din, za trgovska učilišča 20.000 Din, za ustanove onemoglim obrtnikom 10.000 dinarjev.

Po sprejetju proračuna so sledila še poročila o davčnih vprašanjih, o načrtu zakona o socialnem zavarovanju in o pripravah za novi obrtni zakon, kakor tudi o informativni službi za pospeševanje zunanje trgovine, ki naj se vrši v zvezi z Zavodom za pospeševanje zunanje trgovine.

S posameznimi referati, kakor tudi s proračunom, se pobavimo v poznejših številkah, v kolikor je to potrebno.

Dolžnosti davkoplačevalcev ob pričetku leta.

Ljubljanska davčna uprava je izdala sledeči razglas o dolžnostih davkoplačevalcev glede prijav za dohodnino, pridobnino in prometni davek:

Vsa podjetja, obrati (trgovski, industrijski in obrtni) odnosno vse osebe, ki se bavijo s samostojnim poklicem in vse osebe, ki so zavezane pridobnini in prometnemu davku, ki ga plačujejo pavšalno, morajo v času od 5. januarja do štetega 5. februarja 1931 vložiti pri pristojni davčni upravi prijavo o dohodku in prometu, ki so ga dosegle od teh poslov v poslovnem letu 1930.

Prijavo je posebej vložiti za vsaki objekt (obrat) kakor tudi za vsako vrsto posla, n. pr. če ima trgovec centralo in filijalko, mora vložiti prijavo za centralo in posebej še za filijalko. Če trgovec z mešanim blagom toči v istem obratu tudi pijače, mora vložiti posebno prijavo za trgovino z mešanim blagom in posebno prijavo za točenje pijač. Če se krojač n. pr. hkrati bavi tudi s prodajo izgotovljenih oblek, mora vložiti prijavo za dohodek iz krojaškega obrta in posebej še za dohodke iz prodaje izgotovljenih oblek.

Rudarska podjetja, ki so podvržena temu davku, morajo vložiti prijavo za vsak rudnik posebej in za vsak samostojni pomožni rov.

Prijavo morajo vložiti tudi one osebe, ki so po členu 46 zakona o neposrednih davkih oproščene plačevanja tega davka (mala hišna obrt, obrt težkih invalidov itd.).

Obrazec davčne prijave se dobi pri podpisani davčni upravi.

Prijavo izpolni in vloži:

1. lastnik obrata ali podjetja odnosno oseba, na katere račun se obrat vodi.
2. v primeru zakupa — zakupnik.
3. za nedoletne — njihovi roditelji ali varuhi.
4. za mase, njihovi zastopniki.

Prijavo lahko vloži tudi druga oseba, če se izkaže s specialnim ali generalnim pooblastilom davčnega zavezanca.

Prijavo naj se izpolni v vseh razpredelkih po vrsti, kakor slede v obrazcu, kar najbolj jasno in detajlirano. Ker je predmet obdavčbe enoletni čisti dohodek, ki se je dosegel v preteklem poslovnem letu, se priporoča davčnim zavezancem, da ta dohodek v svojo lastno korist točno prijavijo, ker se samo na ta način izognejo kazenskim posledicam netočnega prijavljanja. Enoletnim dohodkom se smatra kosmati dohodek po odbitku izdatkov, ki so potrebni za vršitev podjetja, obrti ali poklica. Izdatki, ki niso v stvarni zvezi z obratom, marveč služijo za vzdrževanje davčnega zavezanca, njegove obitelji ali drugih oseb, se ne smejo odbiti od kosatega dohodka.

V interesu davčnih zavezancev samih je, da prilože prijavi potrebne dokaze, posebno začetni in končni inventar, odnosno račun, bilance zgube in dobička, korespondence in slično, če vodijo trgovske knjige, potem potrdila državnih in samoupravnih oblasti, bank itd., s katerimi zamorejo verjetno dokazati točnost prijavljenih podatkov.

Obrtniki naj se v prijavi izjavijo, da se hkratu bavijo s prodajo gotovega nabavljenega blaga, če obratujejo s stroji na pogon in koliko pomočnikov zaposlujejo v obratu.

Podjetniki, ki delajo na zgoraj, morajo tudi to navesti v prijavi.

Prijava se mora oddati osebno ali po pošti oni občini ali davčni upravi, na katere teritoriju se obrat nahaja. Kdor ne vloži prijave v roku, ki je določen s tem pozivom, to je v času od 1. januarja 1931 do 5. februarja 1931, plača kot kazen 3% od osnovnega davka in ako prijave ne vloži niti na pismeni poziv v najdaljem roku 8 dni, po 10% osnovnega davka.

Če se v davčni prijavi navedejo nerresnične prijave z namenom, da bi se izognili davku ali če se zataji objekt ali vir dohodka, zadenejo davčnega zavezanca posledice iz člena 142 zakona o neposrednih davkih. Če davčni zavezanec ne zna pisati ali ne zna prijave izpolniti, poda lahko davčno prijavo na zapisnik pri pristojni občini ali davčni upravi.

Davčni zavezanci, ki plačujejo davek na poslovni promet po knjigi opravljenega prometa, morajo v smislu naredbe generalne direkcije neposrednih davkov od 9. junija 1924 števil. 15.432 vložiti skupno prijavo o celotnem prometu celega pretečenega leta do 31. januarja 1931.

Vložitelj prijave se potrdi prejem prijave. Končno se vse pridobnini zavezane moške osebe opozarjajo, da morajo po členu 6 zakona o davku na neozenjene moške osebe v svoji prijavi za pridobnino navesti njih starost, da li so oženjeni, neozenjeni, vdovci brez otrok odnosno ločeni in če vzdržujejo ženo in zakonske otroke.

Družabniki poedinih podjetij morajo izven tega v kolikor so zavezani davku na neozenjene moške osebe, navesti, s katerim deležem so udeleženi na podjetju.

Potujoči agenti in trgovski potniki, ki niso izključno v službenem razmerju, so zavezani k plačevanju davka na dohodek od podjetij, obratov in poklicev. Neodvisno od čistega dohodka plačujejo navedeni ta davek v letnem znesku 1000 Din. Davek se plača pred začetkom izvrševanja poklica v prvi polovici leta v celem letnem iznosu po 1000 Din, če se pa poklic prične izvrševati v drugi

polovici leta, pa v znesku 500 Din. Če se potujoči agent ali trgovski potnik ne more izkazati s potrdilom o plačani davku, mora poleg rednega davka plačati kot kazen še enkratni znesek rednega davka. Potujočim agentom in trgovskim potnikom služi kot dokaz o plačnem davku davčni list (poreska karta), ki jo dobi pri davčni upravi za nabavno ceno. Potujoči agenti, trgovski potniki, ki pridejo iz inozemstva radi

nakupa, prodaje in sklepanja trgovskih poslov v obče v našo državo, plačajo ta davek na obmejni carinarnici ob dohodu v našo državo. Vsi potujoči agenti in trgovski potniki, ki niso izključno službenem razmerju, se pozivljajo, da izpolnijo svoje davčne dolžnosti in plačajo ta davek takoj, da se izognejo kazenskimi posledicami, predvidenimi v členu 139 omenjenega zakona o neposrednih davkih.

Gospodarske beležke.

Pred carinskimi pogajanjmi s Češkoslovaško.

Priprave za sklep nove trgovinske pogodbe s Češkoslovaško so pred zaključkom ter je v glavnih vprašanjih povsod dosežen sporazum. Oficijelna pogajanja se vršijo v drugi polovici tega meseca v Pragi in najbrže vsled temeljite predpriprave ne bodo dolgo trajala. Kolikor nam je znano, je sporazum v carinskih vprašanjih za nas ugoden, vsled česar smemo končno pričakovati, da se dvigne naš uvoz na Češkoslovaško na zaslužen višino.

Nazadovanje cen.

Tekom minulega leta je bilo padanje cen na debelo splošno po vsem svetu. Primerjava nazadovanja indeksa cen v naši državi, vzporejena z ostalimi državami, nam kaže sledečo sliko:

	1929	1930	Upadek v odstotkih:
Amerika	97	80	17.4
Anglija	138	102	26.1
Francija	132	112	15.1
Italija	125	98	21.6
Nemčija	138	118	14.5
Švica	142	120	15.5
Jugoslavija	94	79	16

Povprečno nazadovanje cen tekom enega leta (do konca novembra) izkazuje 18 odstotkov. Najbolj so nazadovale cene v Italiji, najmanj pa v Nemčiji. Nazadovanje cen na debelo v naši državi še vedno ne dosega povprečnega padca svetovnih cen.

Čudna praksa naših uvoznikov.

V krogih naših uvoznikov, posebno na Hrvaškem se množijo slučajji, da ti kupujejo inozemsko prekomorsko blago »cif«¹ Trst ali »cif«² Reka, kar na eni strani brez vsake potrebe podraži uvožene predmete, na drugi strani pa je tako postopanje briskiranje interesov sušarskega pristanišča ter gre zaslužek, ki bi ostal doma, v Italijo.

Zagrebska Zbornica TOI je pozvala uvoznike, naj kupujejo prekomorsko blago vedno »cif«³ Sušak. Umestno bi bilo, da bi tudi vlada s posebnimi odredbami preprečila tako škodljivo prakso.

Občinske trošarine na alkoholne pijače.

Banska uprava je dovolila občini **Motnik** v srezu Kamnik pobirati občinsko trošarino na vino in mošt po 90 par, na pivo pa 30 par od litra, za žganje, špirit in likerje je določen znesek 8 Din od stopnje alkohola v hl.

Občini **Ribnica na Pohorju** pa je odobrena trošarina na vino in mošt po 1 dinar, na pivo po 40 par od litra, na žganje, špirit in likerje pa po 10 Din od stopnje alkohola v hektolitru.

Kontrola vplačil uslužbenskega davka.

Davčne uprave so prejele nalog ministrstva financ, naj javno pozovejo vse osebe, ki vplačujejo uslužbenški davek z znamkami, da predložijo davčne knjižice pristojnim davčnim upravam v pregled.

Iz naše rudarske industrije.

Vsled nastopajoče zime se je delo v premogovnikih zopet poživilo, tako da delajo skoraj vsi premogovniki v državi s polnim obratovanjem.

Nasprotno pa se opaža, da je v vsej drugi rudarski industriji nastopil zastoj ter delajo skoraj vsi kovinski rudniki le v omejenem obsegu. Izjemo tvorita za enkrat le še rudnika v Trepči in v Boru.

Odkupne pošiljke za Romunijo in Belgijo.

S prvim januarjem je uvedeno sprejemanje odkupnih (povzetnih) poštnih pošilk in vrednostnih pisem z Belgijo in Romunijo, kakor tudi mednarodni denarni promet z nakaznicami.

Novi bankovci

po 10 in po 100 Din, ki pridejo v promet v drugi polovici januarja, se bodo od starih razlikovali samo po napisu: »Kraljevina Jugoslavija« namesto dosedanjega: »Kraljevina S. H. S.«.

Zanimanje za čebelni vosek.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je dobil iz inozemstva več povpraševanj za naš vosek. Interesenti naj se za podrobnejše informacije obrnejo na omenjeni zavod v Beogradu.

VELEPRAŽARNA »PROJA«
se nahaja v Aškerčevi ulici št. 3, in ne v Pražakovi ulici 3, kakor je bilo pomotoma označeno v oglasnem delu zadnje številke.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

Uradni tečaji Prosti tečaj

1 angleški funt	274.20	274.—
1 ameriški dolar	56.35	56.85
1 avstrijski šiling	7.95	7.90
1 belga	7.88	7.87
1 bolgarski lev	—409	—41
1 češkoslovaška krona	1.675	1.67
1 francoski frank	2.217	2.22
1 grška dragma	—73	—73
1 italijanska lira	2.954	2.95
1 madžarski pengő	9.88	9.88
1 nemška marka	13.45	13.45
1 poljski zlot	6.33	6.32
1 rumunski lej	—335	—33
1 švicarski frank	10.959	10.96
1 španska peseta	6.01	6.91
1 danska krona	15.067	15.06
1 holandski goldinar	22.69	22.65
1 turška lira, papir	26.70	26.70
1 zlati frank	10.959	10.96
1 kanadski dolar	56.05	56.08
	15.067	15.06
1 brazilski milreis	5.20	5.20
1 argentinski pezos	18.70	18.68
1 švedska krona	15.127	15.12
1 egiptovski funt	281.20	281.—

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Voja škoda promptna 424.50—425, 7½% Blairovo posojilo 79—79.75, 8% Blairovo posojilo 91.50 do 92.50, investicijsko posojilo 86—86.50, tobačne srečke, 30 ponudba, 7% posojilo Državne hipotekarne banke 78.50 do 79, 4½% bosanske obveznice 54 ponudba; begluške obveznice 68—69, Rdeči križ 50 ponudba. — Stanje skoraj neizpremenjeno. Neznatno je oslabil voja škoda; tudi 7% Blair ta teden ni imel tako čvrstega kurza kot pred sedmimi dnevi.

Privatni efekti: Ljubljanska kreditna banka 125 povpraševanje, Prva hrvaška štedionica 945, Strojne tovarne 80, Trboveljska premogokopna 365—375, Kranjska industrijska družba 312, Združene papirnice Vevče 126—128, Narodna banka 8150—8250, Kreditni zavod 170—180, Ruše 235—255.

Skoraj vsi privatni papirji so se znatno okrepili, tudi »Trboveljska« se je zopet okrepila, kar je posledica povečanega obratovanja. Lepo napredovanje kažejo delnice Vevške papirnice, za katero se je v Ljubljani napravilo nekaj zaključkov po 126, v Zagrebu pa so se delnice iskale celo po 128 Din.

Nazadovol je nekoliko argentinski pezos. Novi uradni kurzi za januar pa pričajo o ponovni mednarodni uvrstitvi dinarja.

Po širnem svetu.

Razočaranje gospodarskih krogov na Madžarskem.

O priliki sklepanja prijateljske pogodbe med Madžarsko in Italijo so si Madžari mnogo obetali od ugodnosti, ki jih jim je nudila Italija z odstopom svobodne cone na Reki. Sanje o obnovitvi madžarske trgovske mornarice so jim postale takorekoč že dejstvo. Le prekmalu pa so morali spoznati, da vodi pot na Reko preko Jugoslavije, dasiravno se jim prej ni zdelo potrebno, voditi o tem račun. Razblinilo se je tudi pričakovanje, da umirajočo Reko oživi ta pogodba.

Kaže pa, da se Madžari še vedno nočejo sprijazniti s sedanjim položajem, kar potrjuje propaganda za gospodarsko sodelovanje Madžarske z Avstrijo in Nemčijo. Vodilne osebnosti madžarske gospodarske politike pod vplivom šovinizma še danes nočejo uvideti, da je pot naravnost vedno najbližja in najbolj ekonomična.

Predhodnik carinskega premirja.

Te dni so na posebni konferenci sklenile Belgija, Danska, Nizozemska, Norveška, Luksemburška in Švedska pogodbo, s katero se obvezujejo, da obstoječih carin ne bo nobena izmed teh držav povišala za blago iz druge pogodbene države. Te države so tudi doslej vodile trezno in solidno carinsko politiko, zato ta sklep nima posebnega vpliva na carinsko politiko drugih evropskih držav.

Mnogo važnejša pa je ustanovitev gospodarskega-carinskega bloka med temi državami, s katerim bodo uspešno izvajale pritisk na one države, ki imajo uveljavljeno bojno carinsko politiko, ker jih bodo s tem prisilile do pristopa k tej carinski konvenciji in s tem tudi do vodstva zmernejše carinske politike.

Tudi Bolgarija znižuje plače.

Romuniji in Italiji sledi Bolgarija, ki je državnim uslužbencem znižala plače za 10 odstotkov, počenši s prvim januarjem.

Za ustanovitev srednjeevropske carinske unije.

Industrijske korporacije v Nemčiji so imele v zadnjem času več zborovanj, na katerih se je obsojala politika uvažanja visokih agrarno-zaščitnih carin v Nemčiji ter se vse industrijske korporacije zavzemajo za ustanovitev srednjeevropske gospodarske unije, ki naj bi združevala vse agrarne in vse industrijske države.

Regulacija privatne obrestne mere v Romuniji.

Ne samo naše gospodarstvo, marveč tudi Romunija trpi vsled previsoke privatne obrestne mere za kredite.

Romunska vlada se je odločila vsaj deloma omejiti izkoriščanje svojih gospodarskih panog potom previsoke obrestne mere s tem, da je izdala zakon, po katerem sme biti privatna obrestna mera za kredite največ za 5 odstotkov višja od oficijelne mere Narodne banke. Le za izjemne pogodbe so določene posebne mere, ki dovoljujejo prekoračenje te napetosti do najvišje razlike 9 odstotkov.

Najnižja obrestna mera v Ameriki.

Preobilica razpoložljivega denarja v Ameriki se zrcali v znižani obrestni meri za hranilne vloge, ki je sedaj določena na 1 do 1,5%. Tudi obrestna mera za kredite je na tako nizki stopnji kot še nikoli doslej ter se giba v višini 2,5 do 5% v svobodnem prometu. Naša prenapeta obrestna mera je eden glavnih vzrokov sedanje krize, a se nihče ne zgane, a bi jo znižal.

Katastrofalno naraščanje brezposelnosti v Nemčiji.

Po najnovejšem poročilu berlinskega statističnega urada je število brezposelnih dne 15. decembra doseglo v Nemčiji ogromno število skoraj štirih milijonov oseb. Naraščanje pa s tem ni bilo zaustavljeno in znaša število brezposelnih v Nemčiji že preko štiri milijone.

Leto bančnih polomov v Ameriki.

V novembru je v Združenih državah propadlo 236 bančnih podjetij. Skupno število letošnjih bančnih konkurzov do konca novembra znaša 981 slučajev ter je v tem oziru tudi za ameriške razmere rekordno.

Argentiniya obustavila naseljevanje.

Kot poljedelska zemlja je Argentiniya posebno močno prizadeta po krizi, vsled česar vlada tam velika brezposelnost. Vlada je izdala prepoved naseljevanja inozemcev v Argentiniyi do nadaljne odredbe.

Izjema v zastoju industrije.

Medtem, ko je zadnje čase skoraj vsa industrija prisiljena zmanjševati obratovanje, je Fordova tvornica za letala razširila delo tako, da se obratuje neprenehoma 24 ur, da zamore zadostiti velikim naročilom.

Industrijalizacija Rusije.

V zvezi stežnjo po industrijalizaciji je sovjetska vlada te dni odobrila načrte za zgradbo ogromne kovinske tovarne v Novotagijsku v Uralu, ki bo po svoji velikosti največje tovrstno podjetje na svetu. Tovarna bo imela letno kapaciteto 1:1 milijona ton litega železa in 650.000 ton kovanih plošč.

BREZPOSELNOST V SVETU.

Po zadnjih podatkih je stanje brezposelnosti po svetu sledeče (v primerjavo dodajamo podatke za isto dobo — avgust september — lani):

	letos	lani
Avstrija	163.906	104.947
Belgija	15.202	4.037
Anglija	2.119.648	1.198.882
Italija	417.360	245.665
Madžarska	24.650	13.922
Nemčija	3.253.000	1.557.146
Poljska	170.665	84.300
Romunija	39.110	5.171
Švedska	80.800	22.271
Čehoslovaška	369.916	52.694
Francija	978	—
Jugoslavija	17.191	18.360

V vseh važnejših evropskih državah je število brezposelnih letos znatno na-

rastlo, le v Jugoslaviji je nekoliko padlo v razmerju proti lanskim številkam.

Najmanjša brezposelnost je v Franciji, največja pa v Nemčiji in Angliji.

Armada brezposelnih v Evropi znaša po teh podatkih 6.622.426, dočim je znašala lani samo 3.307.395, tedaj se je letos več kot podvojila. Stanje brezposelnih v Evropi pa je v resnici še mnogo večje, ker manjkajo podatki iz raznih držav in se poleg tega nanašajo ti na avgust in september (z izjemo Jugoslavije, ki izkazuje oktobersko stanje), ko je še bila gradbena sezona ter so v zadnjem času te številke zopet močno narastle.

Tudi ostali deli sveta se bore s katastrofalno brezposelnostjo, ki je najbolj občutna v Združenih državah, kjer se stanje ceni na 5 do 6 milijonov.

TRGOVINSKE RAZMERE NA HOLANDSKEM.

Iz Rotterdama objavlja »Jugoslovenski Lloyd« dopis Kristijana Günter-ja, ki čudno osvetluje razmere med holandskimi trgovci.

Dasiravno je holandski trgovski zakon dober in strog, se vendar prakticira tam vpis posameznih tvrdk v trgovski register tako, da se dovolijo najbolj visoko zvoneča imena, da le pravila odgovarjajo predpisom zakona.

Zadnje čase je bila ustanovljena »Nederlandsche Bodenkreditbank«, ki je

tudi v našo državo pošiljala prospekte, da oskrbi najcenejše hipotekarne kredite in se sklicevala na reference druge trdke visokozvonečega imena. Zadeva pa je v resnici taka, da je bila lastnica te »banke«, ki ni razpolagala z nikakim kreditom, niti ni imela zvez s kakim večjim kreditnim zavodom, žena nekega faliranega trgovca, on sam pa je bil ravnatelj zavoda. Tudi drugi zavod visokega imena je bil last iste trdke, ki se ga je posluževala samo za reference.

Najlepše pa je to, da ta »banka« še vedno obstoji in bo delovala, dokler ne pride do kake kazenske obsodbe radi goljufije.

Vsled sličnih slučajev vlada med holandskimi trgovci velika nepoverljivost. Predno stopi Holanec v poslovne zveze z nepoznano osebo, se informira o njej na več straneh. Informativna služba na Holandskem je prav dobra in se ne omejuje samo na običajna stvarna premoženjska poročila, marveč poroča tudi o rodbinskih razmerah in celi zgodovini

osebe, za katero se zahteva informacije. Policija vodi posebne sezname nezanesljivih tvrdk in celo opozarja na nje javno v časopisju, pozivajoč one, ki žele stopiti z njo v trgovske stike, naj se prej informirajo pri policijskem informativnem oddelku. Tvrdka pa navzlic temu dela nemoteno naprej.

Naši trgovci naj bodo vsled tega pri iskanju zvez s Holandsko zelo oprezní ter naj se poprej na več krajih informirajo. Zlasti velja to za one, ki izvažajo tja sadje in vino.

CARINSKI DVOBOJ MED ČEHOSLOVAŠKO IN MADŽARSKO.

Poročali smo že o prenehanju trgovinske pogodbe med Čehoslovaško in Madžarsko. Obe državi sta vsled tega prišle ob ugodnostne, nižje carine za svoje blago, ki ga izvažata druga v drugo.

Madžarska je oškodovana vsled tega posebno občutno na svojem izvozu žita, vina in drugih poljskih pridelkov ter živine. Nasprotno pa je Čehoslovaški izvoz industrijskih izdelkov na Madžarsko znatno otežkočen, ker ga visoke carine onemogočajo za konkurenčno borbo z drugimi državami, ki imajo trgovinske pogodbe z Madžarsko.

To stanje pa se je še poostriilo, ker sta obe državi pričeli uvajati tudi sistem uvoznih dovoljenj in pričeli zviše-

vati carinske tarife za ono blago, ki je predmet uvoza druge države.

Zadnja poročila kažejo, da ta dvoboj ne bo trajal dolgo, ker je v interesu obeh držav, da čimprej preneha, sicer bo imel izvoz obeh držav priliko beležiti znatno nazadovanje.

Našim izvoznim predmetom ta carinski dvoboj ne more škodovati, pač pa koristiti, ker je sedaj možnost konkurence naših kmetijskih proizvodov na Čehoslovaškem povečana, deloma pa je olajšana tudi možnost uvoza industrijskih izdelkov na Madžarsko.

»Tribunac F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

Tržna poročila.

Žito.

Na svetovnem tržišču so šle žitne cene zopet nekoliko navzdol.

Ljubljanska borza notira še vedno skoraj neizpremenjene cene za takojšnjo dobavo, mlevska voznina, slovenska postaja, plačilo v 30 dneh (če ni drugače pripomnjeno) za 100 kg:

Pšenica: bačka potiska: 80/81 kg, 1 odst. primesi 205— do 207·50; bačka srbobranska: 79/80 kg, 2% primesi 200 do 202·50; gornjebačka: 79/80 kg, 2% primesi 200— do 202·50; baranjska: 79/80 kg, 2% primesi 185— do 187·50; bačka, Sombor okolica: 79 kg, 2% primesi, 177·50 do 180—.

Koruz: bačka, stara: zobata, suha, rešetana 150— do 152·50; bačka, stara: zobata, suha, rešetana, navadna voznina 155— do 157·50; bačka, stara, mlevska okrogla: suha, rešetana 160— do 162·50; bačka, stara, mlevska okrogla: suha, rešetana, navadna voznina 147·50 do 152·50; nova, času primerno suha: s kvalitetno garancijo do namembne postaje, navadna voznina 140 do 154·50.

Oves: baranjske provenience: navadna voznina 195— do 197·50.

Moka: banatska nularica: slov. postaja 340— do 345—.

Ameriško tržišče.

Poročila ameriških blagovnih tržišč izkazujejo sledeče cene. (V oklepaju so naznačene cene pretečenega tedna.)

Žito: pšenica je po neprestanem padanju nekoliko stalnejša v ceni ter notira v Čikagu bušel (pri pšenici 27-21 kg, pri ostalih žitih pa 25-40 kg) sledeče: **pšenica** 76-87 (76-75); **koruza** je znatno padla ter notira 61 (pred tednom 66-87); **oves** je istotako padel od 32-50 na 29-87; tudi rž kaže nazadova-

nje ter je tekom tedna nazadovala v ceni od 45-87 na 40-50.

Bombaž: na borzi v Newyorku se je tekom tedna okrepil ter notira za 9-77 do 9-85 (9-74—9-75) centov za libro.

Sladkor: še vedno pada ter je v Newyorku tekom tedna zdrknil od 1-12 na 1-07.

Kava: pretečeni teden je šla navzgor v ceni, kar je očitno posledica kartelovega prizadevanja, ta teden pa je zopet padla ter notira »Rio« št. 7, 6-25 (pred tednom 6-75); »Santos« pa je padel v ceni tekom tedna od 10-25 na 9-35.

Lesni trg.

Na porast lesnih cen ni računati.

Angleški lesni strokovnjak Schalit, ki je sklenil pogodbo z Rusijo za dobavo velikih množin lesa za Anglijo v letu 1931, je na svojem povratku izjavil, da je vsako upanje na porast lesnih cen neutemeljeno ter je tudi pogodba za te nove dobave v ceni znatno nižja od lanske.

Angleško tržišče je prenatrpano že sedaj z lesom, poleg tega pa ima tam Rusija še vedno okoli 200.000 standardov neprodanega lesa, ki ga skuša prodati za vsako ceno.

Značilna so tudi njegova poročila o razvoju ruske lesne industrije, ki je pravkar dovršila največje lesno-industrijsko podjetje na svetu. Investicije za to podjetje znašajo okoli pol milijarde dinarjev, poleg tega pa se gradi še nešteto manjših podjetij.

Tudi produkcijo so prilagodili Rusi potrebam evropskih lesnih tržišč ter režejo sedaj drobne dimenzije, katerih pred vojno niso producirali.

Onemogočen uvoz drv na Madžarsko.

Vsled nastopivšega carinskega boja med Čehoslovaško in Madžarsko je slednja predpisala občutno carino na uvoz drv v znesku pol zlata krone na 100 kg, kar znaša približno 580 dinarjev pri vagonu.

S to odredbo je občutno prizadeta tudi naša lesna trgovina in prav tako les-

na trgovina Romunije, ker so ugodnostne tarife v naši in romunski pogodbi bile vezane na češkoslovaške ugodnostne tarife. Na ta način je onemogočen uvoz naših drv na Madžarsko, ki je bil prav sedaj v največjem razmahu.

Naši gospodarski predstavniki so pozvali merodajne činitelje, naj nujno poskrbijo za to, da se naše ugodnostne tarife vsled spora med Madžarsko in Čehoslovaško ne rušijo, ker bi to tudi ne bilo v skladu s sklepi v Sinaji in Bukarešti glede enotne gospodarske fronte.

Prodaja lesa.

Direkcija šum v Ljubljani proda ofertnim putem dne 7. t. m. večje množine lesa in drv. Podrobnejši pogoji pri Zbornici TOI.

DOBAVE.

500 komadov tesarskih hrastovih pragov nabavi do 8 t. m. Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju.

Večjo množino hrastovih pragov nabavi 13. januarja Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu. Podrobnejši pogoji pri Zbornici TOI.

Ljubljanska lesna borza.

Tudi ta teden je borza radi praznikov obratovala samo v omejenem obsegu. Promet je stalno neizboljšan in sklepi minimalni.

Cene še vedno neizpremenjene.

Povprašuje se po sledečem blagu:

Trami Uso Trst za dobavo čez 20/25 dni, kot sledi: 9 m, 13/16, 100 kom.; 9 m, 16/19, 100 kom.; 5 m, 24/29, 40 kom.; 10 m, 24/29, 60 kom.

1000 komadov desk smreka, 4 m dolžine, 48 mm debeline, širina od 27 cm naprej. — Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

Ca. 300 m³ neparjene neobrobline bukove: ca. 100 m³, 30 mm; ca. 50 m³, 35 mm; ca. 30 m³, 50 mm; ca. 30 m³, 55 mm; ca. 30 m³, 60 mm; ca. m³, 70 mm; ca. 30 m³, 70 mm; ca. 30 m³, 80 mm; dolžina od 2 m naprej, s pretežno večino v dolžinah 2-20, 2-30, 4-50 in 4-60 m, širina od 18 cm naprej, medija 27/28 cm, kvaliteta monte I., II., III., izključeno gnilo, razbito in preperelo, izključena sredina srca. — Dobava do 25. februarja 1931.

Smrekove deske v sledečih dimenzijah: 250 komadov 6/4 col, od 30 cm širine naprej; 50 komadov 8/4 col, od 30 cm širine naprej; 100 komadov 5/4 col, od 32 cm širine naprej; 100 komadov 4/4 col, od 32 cm širine naprej; 50 komadov, 100 komadov remeljnov 2/3 col; 200 komadov desk 2/4, širine 30 cm, blago I., II., III. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

200/300 m³ desk, 80% smreke, 20% jelke 4 m, I., II., III., monte, 12, 18, 24, 38, 48 mm debeline paralelnih po možnosti v fiksnih širinah 25, 28, 30 cm. — Cena naj se glasi franko vagon prihod pristanišče.

Trami depo tesani, popolnoma zdravi in beli, izključeni so črni, krivi in slabo tesani komadi: 11/13 cm, 25/10 m; 13/16 cm, 100/5 m; 13/19 cm, 10/6 m, 10/7 m, 10/8 m; 16/19 cm, 136/4 m; 16/21 cm, 13/12 m; 19/21 cm, 10/11 m, 10/12 m; 19/24 cm, 70/6 m, 30/10 m. — Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

1 vagon letov 28/28 mm, 400, blago ostro-robo rezano, očeljeno I., II., III., cena naj se glasi fko vagon nakladalna postaja. —

2 vagona smrekovih remeljnov monte kot sledi: dolžine 4 m, 48/48 mm 2 m³; 68/68 3 m³; dolžine 5 m, 48/48 mm 4 m³, 68/68 mm 5 m³; 78/78 mm 10 m³; dolžine 5-50 m, 68/68 mm 4 m³; dolžine 6 m, 68/68 mm 15 m³, 78/78 mm 10 m³; dolžine 6-50 m, 68/68 mm 2 m³. — Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

Ca. 240 m³ neparjenih neobroblineh bukovih desk, žaganih iz hlodov od 35 cm srednjega premera naprej, v dveh partijah: I. partija ca. 120 m³; ca. 50 m³ desk, 30 mm; ca. 70 m³ plohov, 60 mm; II. partija ca. 120 m³; ca. 30 m³ desk, 30 mm; ca. 90 m³ desk, 60 mm, dolžina od 2 m naprej, z večino od 4 m dolžine naprej. Širina od 17 cm naprej, z medijo od 30 cm. — Dobava I. partije do konca februarja. Dobava II. partije bi bila ca. do 15. aprila 1931. Kvaliteta monte, I., II., III., izključeno gnilo, razbito in preperelo in izključena sredina srca. — Cena naj se glasi franko prihod Sušak pristanišče.

SEJA SEKCIJE LESNIH TRGOVCEV.

Dne 22. t. m. je prvič zborovala sekcija lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih gremijev v Ljubljani.

Kakor smo poročali, je bilo na zborovanju lesnih trgovcev v Celju sklenjeno, da se osnuje pri vsakem trgovskem gremiju posebna sekcija lesnih trgovcev, ki bo zastopala njihove koristi. Delegati posameznih gremijalnih sekcij pa tvorijo sekcijo lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih gremijev.

Iz poročila o seji lesne sekcije pri Zvezi gremijev razvidimo, da se je doslej osnovalo le 12 gremijalnih sekcij, in sicer: Celje-okolica, Kamnik, Konjice, Krško, Laško, Litija, Logatec, Maribor-okolica, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica-okolica, Novo mesto in Ribnica; pri vseh ostalih gremijih pa se z ustanovitvijo lesnih sekcij še vedno odlaša.

Poleg delegatov iz teh sekcij so prisostvovali seji še odposlanci trgovskih gremijev iz Brežic, Celja, Kranja, Ljutomer, Maribora, Ptuj in Radovljice.

Z malimi spremembami je seja odobrila načrte pravilnikov za gremijalne sekcije in za osrednjo sekcijo ter jih razposlala trgovskim gremijem v odobritev.

Osrednja sekcija je dobila nalog, naj izvede sklepe celjskega zborovanja ter naj posreduje pri vladi, da se doseže znižanje lesnih prevoznih tarif, da se zniža taksa za sečnjo državnih in samoupravnih gozdov, kakor tudi najemnina za ležarinska skladišča na železnici. — Obenem naj osrednja sekcija skuša doseči, da se pri sestavi novega obrtnega zakona veže dosega obrtne pravice za lesno trgovino na usposobljenost v smislu sklepa celjskega zborovanja.

Praktični nasveti.

Zamaški.

Zamaški iz plutovine za steklenice niso dobri, če kažejo bele in rdeče lise; njih barva mora biti svetlorjava. Dočim značijo bele in rdeče lise nezrel les, ki se rad usuši ter izgubi potrebno prožnost, je temnorjava ali temnosiva barva znak preležanosti, ki je plutovini prav tako škodljiva.

Pred uporabo zamaškov nikdar ne kuhaj, ker jim s tem zamoriš prožnostne celice, pač pa jih namakaj par dni v mrzli vodi. Seveda jih moraš obtežiti, da ne plavajo na površini. Samo v nujnih slučajih jih smeš namakati v topli vodi za par ur ter potem pred uporabo oplakniti z mrzlo vodo. V steklenice ne vtikaj še mokrih zamaškov, temveč jih poprej temeljito osuši s tem, da jih izbrišiš s suho cunjjo.

Da ohrani zamašek tudi v vratu steklenice potrebno prožnost, mora biti vedno nekoliko vlažen, sicer se usuši,

postane trd, vsled česar prepušča zrak, ki kvari vsebino steklenice, tudi zamaška se v takih slučajih rada loti plesnoba. Najbolje je, da steklenice hraniš ležeče, tako da vsebina zaliva zamašek. Priporočljivo pa je, da vrat steklenice pomočiš za 2—3 centimetre v raztopnino iz 60 odstotkov parafina in 40 odstotkov čebelnega voska. S tem onemogočiš zraku dostop do zamaška.

Zarjavele šivanke.

Vsled vlage je v marsikateri trgovini velika množina pokvarjenih šivank, ki jih navadno trgovci zavržejo. Take šivanke pa postanejo zopet čiste in bleščeče, če jih deneš za 24 ur v posodo, napolnjeno dve tretjini z laškim oljem in eno tretjino s petrolejem. Ko jih vzameš ven, jih stresi v večjo posodo, napolnjeno z žaganjem ter močno pretresaj, dokler ne postanejo šivanke zopet bliščeče in nove.

Gospodje trgovci!

Priporočajte Vašim cenjenim odjemalcem našo pravo

Kolinsko cikorijo!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN - LJUBLJANA

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!

Lastnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovci«. Za konzorcij in uredništvo: Lojze Zaic. Za tiskarno »Merkur«: Otmar Michálek, oba v Ljubljani.